

I. CRÒNICA LEGISLATIVA

I.1. CATALUNYA (DOGC d'1 de gener de 1993 a 30 de juny de 1993)

Joan Ramon SOLÉ I DURANY

Cap de la Secció d'Ús Oficial de la Llengua Catalana
de la Direcció General de Política Lingüística

Administració de justícia

En aquest àmbit cal destacar l'Acord de 2 d'abril de 1993 de col·laboració en matèria de normalització lingüística entre el Consell General del Poder Judicial i la Generalitat de Catalunya, que constitueix un annex al Protocol de bases de 16 d'abril de 1991 per a acords de cooperació en matèria d'Administració de justícia entre el Consell General del Poder Judicial i la Generalitat de Catalunya. Aquest protocol ja feia, pel que fa a la llengua, les referències següents. En la part expositiva s'hi diu que «En primer lloc, ambdues parts són conscients de la necessitat d'atribuir plena efectivitat a la utilització a l'Administració de justícia del català, com a llengua pròpia oficial de la Comunitat Autònoma, juntament amb el castellà, com a llengua oficial de l'Estat, en els termes que preveu l'article 231 de la Llei orgànica del poder judicial [reproduït al núm. 6 d'aquesta REVISTA, pàg. 203], com també de la necessitat d'atribuir la deguda rellevància al coneixement de l'idioma i del dret civil propis de Catalunya en la provisió de places dels tribunals superiors de justícia i de les audiències, i en els concursos per cobrir les places judicials a Catalunya, tal com

exigeix l'article 341 de la Llei orgànica del poder judicial [reproduït al núm. 6 d'aquesta REVISTA, pàg. 203 i 204] en els seus dos apartats, aquest protocol recull els propòsits de les parts que intervenen relacionades amb aquest tema». Conseqüentment, la primera clàusula diu el següent: .

«CLÀUSULES

»*Ús de la llengua pròpia de la comunitat autònoma en els tribunals de justícia i coneixement del Dret civil propi de Catalunya.*

»Primera. El propòsit de les parts signants és aconseguir l'adequada efectivitat de l'ús del català com a llengua pròpia de la Comunitat Autònoma oficial, en el seu àmbit territorial, juntament amb el castellà, com a llengua oficial de l'Estat, en els tribunals de justícia, en els termes previstos a l'article 231 de la Llei orgànica del poder judicial.

»Segona. El Consell General del Poder Judicial, en col·laboració amb els esforços que la Generalitat de Catalunya està realitzant en pro de la normalització lingüística en l'àmbit de l'Administració de justícia, manifesta el seu propòsit, en allò que correspongui a l'exercici de les competències que té atribuïdes, de remoure els obstacles que puguin dificultar l'acompliment de l'article 231 de la Llei orgànica del poder judicial. Al mateix temps, manifesta haver iniciat en el si de la institució els treballs adients per al desenvolupament reglamentari de l'article 341.2 de la Llei orgànica del poder judicial.»

Per la importància de l'acord a què feiem referència al principi, passem a reproduir-lo:

ANNEX

Al Protocol de bases per a acords de cooperació en matèria d'Administració de justícia entre el Consell General del Poder Judicial i la Generalitat de Catalunya signat pels seus presidents a Barcelona, el 16 d'abril de 1991

ACORD DE COL·LABORACIÓ EN MATÈRIA DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA ENTRE EL CONSELL GENERAL DEL PODER JUDICIAL I LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Reunits

a Barcelona, el dia dos d'abril de mil nou-cents noranta-tres, l'Excm. Sr. Juan Antonio Xiol Ríos, en representació del Consell General del Poder Judicial, i l'Hble. Sr. Antoni Isac Aguilar, en representació de la Generalitat de Catalunya.

De conformitat amb el que disposa el Protocol de bases per a acords de cooperació en matèria d'Administració de justícia entre el Consell General del Poder Judicial i la Generalitat de Catalunya, signat a Barcelona el 16 d'abril de 1991, a la clàusula primera del qual les parts manifesten el propòsit «d'aconseguir l'adequada efectivitat de l'ús del català com a llengua pròpia de la Comunitat Autònoma, oficial, en el seu àmbit territorial, juntament amb el castellà com a llengua oficial de l'Estat, en els tribunals de justícia, en els termes previstos per l'article 231 de la Llei orgànica del poder judicial», removent els obstacles

que puguin dificultar-ne el compliment, i també de conformitat amb la resta del marc legal vigent i les interpretacions que ha fet el Tribunal Constitucional principalment a la Sentència 56/1990, de 29 de març.

Acorden

Primer. Dur a terme totes les actuacions que resultin adequades per aconseguir la plena i total normalització lingüística en l'àmbit de l'Administració de justícia a Catalunya i, per tant, que facilitin la utilització del català, d'acord amb el que s'estableix legalment, en les demandes, instàncies, denúncies, querelles i en tota classe d'escrits processals, com també en les resolucions judicials, i també la seva utilització en el procés oral per les parts litigants, els lletrats, els testimonis i perits, i n'estableixin la plena validesa d'acord amb el que disposa l'article 231 de la Llei orgànica del poder judicial.

Segon. El Consell General del Poder Judicial i el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya assumeixen l'obligació d'impulsar, en l'àmbit de les seves respectives competències i

amb les mesures necessàries que tinguin a l'abast, la utilització dels serveis que la Generalitat de Catalunya ofereix en aquest Acord de col·laboració.

Tercer. La Generalitat de Catalunya assumeix el compromís d'oferir els serveis necessaris que tingui a l'abast en matèria d'assessorament en llengua catalana i planificació lingüística en l'àmbit de l'Administració de justícia. Igualment, ofereix la col·laboració d'institucions especialitzades per a tot el que faci referència a qüestions de terminologia i lèxic jurídic en català i la seva equivalència en castellà.

Quart. Amb la finalitat esmentada, la Generalitat de Catalunya procedirà a: *a)* l'elaboració, publicació i difusió d'impresos, formularis i models de tot tipus de documents processals en llengua catalana, seguint les instruccions de la Comissió mixta de seguiment prevista en el pacte sisè d'aquest Acord; *b)* l'organització periòdica de cursos gratuïts de català, col·loquial i jurídic, per al personal al servei de l'Administració de justícia, que es faran d'acord amb el Ministeri de Justícia i amb l'acord previ dels òrgans jurisdiccionals de què depengui el personal assistent a aquests cursos en tot allò que afectin l'horari laboral.

Cinquè. En alguns jutjats de Catalunya, designats, de comú acord,

per la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i el Departament de Justícia, s'hi establirà un servei de planificació lingüística en llengua catalana a càrrec d'un assessor lingüístic, que la Generalitat posarà a disposició del titular i del secretari de l'òrgan jurisdiccional corresponent.

Aquest servei anirà encaminat a facilitar que tot el procediment, fins a la sentència, es pugui tramitar en català, si aquesta és l'opció lingüística legalment exercida pels interessats. A aquest efecte, els assessors lingüístics no solament actuaran com a intèrprets, habilitats d'acord amb el que estableix l'article 231.5 de la Llei orgànica del poder judicial, sinó que també es faran càrrec de l'impuls, la coordinació i l'execució de totes les actuacions normalitzadores que acordi la Comissió prevista en el pacte sisè d'aquest Acord.

Sisè. Per al seguiment de l'execució dels acords anteriors i per a l'estudi de noves actuacions en l'àrea a què es refereix aquest Acord, es crea una Comissió integrada per les persones següents: un vocal del Consell General del Poder Judicial, adscrit a Catalunya, i el conseller de Justícia de la Generalitat de Catalunya, els quals exerciran les funcions de president de la Comissió per períodes semestrals; el president del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya o la persona en qui delegui; els presidents de les audiències pro-

vincials de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona; el director general de Relacions amb l'Administració de Justícia del Departament de Justícia; el director general de Política Lingüística del Departament de Cultura; un representant del Consorci per a la Normalització Lingüística; el cap del Servei de Gestió de Programes de la Direcció General de Relacions amb l'Administració de Justícia del Departament de Justícia, i el coordinador de normalització lingüística del Departament de Justícia, que actuarà com a secretari. Es podran incorporar a les reunions de la Comissió en què s'analitzi l'actuació dels assessors lingüístics als jutjats un jutge, que ha de ser titular d'algun dels òrgans jurisdiccionals que disposin d'aquest servei, i un secretari d'algun d'aquests òrgans, nomenats tots dos pel president del Tribunal de Justícia de Catalunya i, en les que es tracti de formularis o impresos, jutges i secretaris dels diferents ordres afectats. Els acords d'aquesta Comissió tindran el caràcter de propostes per a l'òrgan a qui correspongui executar. La Comissió es reunirà almenys un cop cada trimestre i sempre que ho sol·licitin tres dels seus membres.

Setè. El finançament de les activitats previstes en aquest Acord serà assumit per la Generalitat de Catalunya.

Vuitè. Aquest Acord s'entendrà prorrogat per períodes anuals i es po-

drà extingir en qualsevol moment per denúncia d'una de les parts comunicada a l'altra amb tres mesos d'antelació.

Clàusules addicionals

Primera. El Consell General del Poder Judicial considera que l'elaboració, publicació i difusió d'impresos, formularis i models de tot tipus de documents processals en llengua catalana a què es refereix el punt quart del text del Conveni s'entén sense perjudici de l'obligació de la Generalitat de Catalunya, dins de la seva competència per a la provisió de mitjans materials a l'Administració de justícia, de garantir que les expressades elaboració, publicació i difusió es produeixin en condicions d'igualtat respecte dels impresos, formularis i models en llengua castellana.

Segona. El Consell General de Poder Judicial considera que la designació d'alguns jutjats de Catalunya de comú acord per la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i el Departament de Justícia de la Generalitat a què es refereix el punt cinquè, paràgraf primer, del text del Conveni s'ha de fer de manera objectiva i de manera que no comporti cap discriminació per raó de llengua respecte d'altres jutjats o òrgans jurisdiccionals.

Tercera. El Consell General del Poder Judicial considera que els

acords de la Comissió de seguiment a què es refereix el punt cinquè, paràgraf segon, del text del Conveni tenen el caràcter de propostes per a l'òrgan a qui correspongui executar, de conformitat amb el que preveu el punt sisè del text del Conveni.

Quarta. La signatura d'aquest Conveni per part del Consell General del Poder Judicial s'entén condicionada a les interpretacions que resulten de les anteriors clàusules addicionals.

I, en prova de conformitat, se'n signen quatre exemplars, dos en llengua catalana i dos en llengua castellana, en el lloc i la data assenyalats al principi.

Juan Antonio Xiol Ríos
Vocal delegat per a Catalunya
del Consell General
del Poder Judicial

Antoni Isac Aguilar
Conseller de Justícia
de la Generalitat de Catalunya

D'altra banda, i per completar aquest subapartat, per la Resolució de 23 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1692, d'11 de gener de 1993), s'ofereixen subvencions per a la realització d'estudis, treballs i activitats relacionats amb l'Administració de justícia i l'àmbit del dret a entitats jurídiques de dret públic i de dret privat. Com en anys anteriors, en la base 4 s'especifica que «Les subvencions seran atorgades preferentment als projectes relacionats amb els estudis, els treballs o les activitats [...] adreçats a afavorir la normalització lingüística a Catalunya en l'àmbit de la justícia i del dret.»

Administració local

Per la importància del text, i per tal de difondre'l també mitjançant aquestes pàgines, reproduïm a continuació el Reglament local tipus, per a la normalització de l'ús de la llengua catalana, aprovat pel Ple del Consorci per a la Normalització Lingüística de 20 de novembre de 1991, amb les modificacions de 3 de febrer de 1993 introduïdes d'acord amb la Delegació del Govern espanyol a Catalunya per foragitar impugnacions:

REGLAMENT LOCAL TIPUS PER A L'ÚS DE LA LLENGUA CATALANA

CAPÍTOL I

De l'àmbit d'aplicació

Article 1

1.1. L'ús de la llengua catalana per part del/de la/l'.....¹ i dels organismes que en depenen, tals com patronats, societats anònimes municipals o qualsevol altre, es regeix pels criteris que estableix aquest Reglament.

1.2. Les empreses que gestionin indirectament serveis locals, bé sigui per concessió administrativa o qualsevol altra fórmula de les regulades a la normativa de règim local, també es regeixen pels mateixos criteris.

1.3. El/La/L'.....¹ vetlla perquè en els ens i les activitats en què participi mitjançant convenis, consorcis o altres formes de convinença, s'hi apliquin els criteris establerts en aquest Reglament.

1.4. El/La/L'.....¹ manté un centre de normalització lingüística/servei de català amb l'objectiu d'impulsar la normalització lingüística. Tots els organismes abans esmentats han d'ajustar-se als criteris d'ús lingüístic que difongui el centre de normalització lingüística/servei de català.

CAPÍTOL II

De l'ús lingüístic general

Article 2

D'una manera general, el/la/l'.....¹ ha d'emprar el català per a les seves tasques i relacions, amb les particularitats que resulten dels articles següents.

CAPÍTOL III

De l'ús en l'organització.....²

Article 3

3.1. Les actuacions internes del/de la/de l'.....¹ s'han de fer en català.

3.2. Les actes de les sessions que realitzi el/la/l'.....¹ en Ple, la Comissió de Govern i les comissions informatives s'han de redactar en llengua catalana. També s'hi han de redactar les actes dels diversos patronats, consells i entitats amb personalitat jurídica dependents d'aquest.....¹

3.3. L'Alcaldia/La Presidència i les regidories/conselleries, i també les diverses dependències administratives o serveis, en la seva actuació administrativa han de redactar la documentació en llengua catalana.

3.4. Tots els impresos utilitzats pels diferents òrgans del/de la/de l'.....¹ s'han de redactar en català.

1. Poseu «Consell Comarcal», «Diputació» o «Ajuntament», segons que correspongui.
2. Poseu «municipal», «comarcal» o «de la Diputació», segons que correspongui.

3.5. Els rètols indicatius d'oficines i despatxos, les capçaleres de tota classe d'impresos, els segells de goma, els mata-segells i altres elements anàlegs han de ser escrits en català.

3.6. Les màquines d'escriure i les impressores dels ordinadors han d'estar adaptades per al funcionament en llengua catalana. Els programes i tot el material ofimàtic també s'hi ha d'adaptar, en la màxima mesura possible.

Article 4

4.1. El/La/L'....., en els contractes pels quals s'encarreguin a tercers estudis, projectes i treballs, farà constar una clàusula en la qual s'especificarà que el treball s'ha de lliurar en llengua catalana.

4.2. El/La/L'..... ha de vetllar perquè els seus contractistes i proveïdors presentin la documentació en català i perquè, en la màxima mesura possible, facin ús del català en els béns i en els serveis que són objecte del contracte. Aquests requisits han de constar en el plec de condicions, o taba, dels contractes administratius que aprovi el/la/l'.....

CAPÍTOL IV

De les relacions amb els administrats

Article 5

5.1. Tots els expedients administratius del/de la/de l'..... s'han de tramitar en llengua catalana.

3. L'entitat local ha de decidir el termini que consideri oportú.

5.2. L'expedició de documents o de testimoniatges d'expedients es farà en català o, si la persona sol·licitant ho demana expressament, en castellà.

5.3. Les comunicacions i les notificacions dirigides a persones físiques i jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català, s'han de fer en llengua catalana, sense perjudici del dret dels ciutadans a rebre-les, si ho demanen expressament, en castellà.

5.4. La sol·licitud de traducció, que facin les persones interessades d'acord amb els dos apartats anteriors en el termini de (3 a 7)¹ dies a partir de la recepció de la notificació en català, suspèn el termini establert en els procediments fins que no es faciliti la traducció corresponent.

5.5. Els documents, les comunicacions i les notificacions dirigides a persones residents a la resta de l'Estat espanyol s'han de trameure normalment en la seva versió al castellà o, quan sigui possible, en la llengua oficial pròpia, preferiblement acompanyats del text català.

5.6. Els documents, les comunicacions i les notificacions adreçades a persones residents fora de l'Estat espanyol es poden redactar en una llengua del territori on van adreçades, en català, en castellà o en diverses d'aquestes llengües.

Article 6

Els impresos s'han d'oferir en la versió catalana, sense perjudici del dret dels particulars a emplenar-los en castellà. Les versions castellanes seran a disposició dels interessats.

Article 7

Només es faran impresos bilingües quan alguna circumstància especial ho recomani, d'acord amb les orientacions que estableixi la Comissió interdepartamental de seguiment a què es refereix l'article 23, a proposta del centre de normalització lingüística/servei de català. El text català hi ha de figurar de forma preferent.

Article 8

En les seves comunicacions administratives orals, el personal del/de la/de l'.....' ha d'emprar la llengua catalana, llevat que l'administrat demani expressament ser atès en castellà. Així mateix, es pot recórrer a qualsevol llengua o mitjà que faciliti la comunicació en cas que sigui necessari.

Article 9

Els documents públics i els contractuals atorgats pel/per la/per l'.....' s'han de redactar sempre en català. En cas que el/la/l'.....' concorri junt amb altres atorgants, el document s'ha de redactar també en la llengua que s'acordi.

Article 10

10.1. La documentació que el/la/l'.....' adrexi a qualsevol de les administracions públiques situades als territoris de l'àmbit lingüístic català s'ha de redactar en llengua catalana.

10.2. Les comunicacions del/de l'.....' adreçades a l'Administració civil o militar de l'Estat i a la Justícia dins l'àmbit lingüístic català s'han de redactar en llengua catalana.

Article 11

Els documents i les còpies de documents del/de la/de l'.....' adreçats a les administracions públiques fora de l'àmbit lingüístic català i dins l'Estat espanyol s'han de trametre en castellà o, si és possible, en la llengua oficial pròpia, preferiblement acompanyats del text català. Cal indicar, si escau, que el text és traducció de l'original català.

Article 12

No obstant el que es diu en l'article anterior, els documents i les còpies de documents del/de la/de l'.....' adreçats a les administracions públiques fora de l'àmbit lingüístic català, i especialment els adreçats als organismes centrals d'abast estatal o supraestatal, s'adreçaran en català sempre que sigui possible perquè la normativa de l'òrgan

respectiu ho permeti o per qualsevol altre motiu.

CAPÍTOL VI

Dels avisos, publicacions i activitats públiques

Article 13

La retolació pública de tota mena s'ha de redactar en català.

Article 14

Les disposicions del/de la/de l'.....¹ s'han de publicar sempre en català, i quan correspongui, per prescripció legal, s'ha de fer la traducció al castellà de l'original en català.

Article 15

15.1. Els llibres, les revistes i, en general, tots els cartells i publicacions que editi el/la/l'.....¹, com també els missatges que s'emetin a través dels mitjans de comunicació, s'han de fer en català, llevat dels específicament destinats a la promoció exterior, que es poden fer en la llengua dels destinataris.

15.2. Fora de l'àmbit lingüístic català, la publicitat s'ha de fer generalment en versió doble, en català i castellà o, preferiblement, en la llengua pròpia, si n'és una altra.

15.3. Quan els impresos, tríptics i altres escrits de les entitats o les institucions de l'àmbit lingüístic català, o les d'abast estatal o supraestatal, que arribin per tal de difondre'ls no siguin redactats en llengua catalana, el/la/l'.....¹ en sollicitarà la versió en aquesta llengua, sense

perjudici de la seva difusió d'acord amb la legislació vigent.

Article 16

Els càrrecs de l'administració.....² s'han d'expressar normalment en català en els actes públics celebrats i les actuacions fetes dins l'àmbit lingüístic català, quan la intervenció sigui per raó del càrrec.

CAPÍTOL VII

De les institucions docents

Article 17

17.1. Les institucions docents del/de la/de l'.....¹ tant de gestió directa com mitjançant un altre sistema en què el/la/l'.....¹ sigui membre únic o membre associat, han de tenir cura, especialment, de l'estricta aplicació de les normes i instruccions que resulten del desplegament del marc legal vigent en matèria de normalització lingüística.

17.2. En totes les actuacions administratives s'ha d'utilitzar sempre el català d'acord amb el que s'indica en els articles precedents, i els directors han de vetllar perquè la llengua catalana esdevingui el vehicle d'expressió normal en les activitats internes i de projecció externa.

CAPÍTOL VIII

Dels registres

Article 18

En els registres administratius del/de la/de l'.....¹ els assentaments s'han de fer sempre en català.

CAPÍTOL IX
De la selecció, provisió
i el reciclatge del personal

Article 19

19.1. En les convocatòries per a l'accés a places de personal del/de la/de l'....., ja sigui funcionari, laboral o de qualsevol altra mena, ha de figurar, com a condició obligatòria, que tots els aspirants parlin i escriguin el català segons el nivell que correspongui. D'acord amb l'article 3.1 de la Constitució Espanyola, el coneixement del castellà es pot presumir.

19.2. A proposta de la Comissió interdepartamental de seguiment d'aquest Reglament, el Ple del/de la/de l'..... ha d'establir en les bases de les convocatòries el nivell de català que han d'acreditar els aspirants.

Article 20

20.1. En la provisió de llocs de treball, inclosos els cossos amb habilitació estatal, els candidats han d'estar capacitats i posseir un grau de coneixement de la llengua catalana, tant en l'expressió oral com en l'escripta, que els faci aptes per desenvolupar llurs funcions.

20.2. A proposta de la Comissió interdepartamental de seguiment d'aquest Reglament, el Ple del/de la/de l'....., a l'hora de definir els llocs de treball, ha d'establir els nivells respectius de coneixement oral i escrit de la llengua catalana per a

cada cas, i ha de considerar el coneixement expressat de llengua catalana com a requisit indispensable o mèrit preferent d'acord amb l'avaluació que s'estableixi.

Article 21

El centre de normalització lingüística/servei de català forma part dels tribunals qualificadors, pel que fa a la valoració dels coneixements de català, en els procediments de selecció de personal i de provisió de llocs de treball.

Article 22

22.1. Els responsables dels diferents òrgans del/de la/de l'....., d'acord amb el centre de normalització lingüística/servei de català, han de prendre les mesures necessàries perquè el personal que treballa en les seves dependències tingui els coneixements necessaris de català per garantir el desenvolupament correcte, des del punt de vista lingüístic, de les tasques internes o adreçades als administrats.

22.2. El/La/L'....., d'acord amb el centre de normalització lingüística/servei de català, organitzarà cursos de llengua catalana per a tots els funcionaris que no tinguin els coneixements necessaris per exercir les seves funcions i per millorar el nivell de llenguatge administratiu o d'altres especialitats.

22.3. Serà obligatori per a tots els funcionaris assolir el nivell de coneixement establert en el catàleg,

d'acord amb els criteris i els terminis que fixi la Comissió de seguiment del Reglament.

22.4. La formació professional del personal funcionari i laboral del/de la/de l'.....¹ s'ha de fer en llengua catalana, sempre que en depengui del/de la/de l'.....¹ la programació i l'organització. Si no en depèn, el/la/l'.....¹ ha de demanar que es faci en català.

CAPÍTOL X

Del compliment i seguiment del Reglament

Article 23

23.1. Per tal de garantir el compliment d'aquest Reglament, es crearà una Comissió interdepartamental de seguiment integrada almenys pel president/per l'alcalde i els consellers/regidors que aquest designi, el secretari general, el cap de personal, el responsable del centre de normalització lingüística/servei de català, un representant del comitè d'empresa i un altre de la junta de personal i les altres persones que designi el president/l'alcalde.

23.2. Aquesta Comissió interdepartamental de seguiment es reunirà almenys dues vegades l'any per analitzar el compliment i el desplegament d'aquest Reglament i extraordinàriament quan la convoqui el president/l'alcalde per iniciativa pròpia o a petició d'algun dels seus membres.

23.3. L'actualització, ampliació o

revisió del Reglament també depenen d'aquesta Comissió interdepartamental, la qual farà l'estudi i la proposta corresponent al Ple del/de la/de l'.....¹ perquè, si escau, n'aprovi la modificació.

23.4. Sota la dependència de la Comissió interdepartamental a què es refereixen els apartats anteriors, es constitueix una comissió tècnica integrada per les persones que designi el president/l'alcalde, o el conseller/regidor en qui aquell delegui les designacions, i amb les funcions d'informació, seguiment i impulsió de la normalització lingüística que li atribueixi la Comissió interdepartamental de seguiment, de què depèn.

Article 24

La Comissió interdepartamental de seguiment promou, arribat el cas, els expedients sancionadors oportuns per l'incompliment del Reglament per part del personal del/de la/de l'.....¹

CAPÍTOL XI

De l'impuls institucional

Article 25

25.1. El/La/L'.....¹ ha de fomentar la normalització de l'ús del català en les activitats mercantils, publicitàries, culturals, associatives, esportives i de qualsevol altra mena d'àmbit.....²

25.2. De les tasques que es realitzin per impulsar institucionalment

la normalització lingüística a la comarca/al municipi (o el que correspongui), se n'ocupa el centre de normalització lingüística/servei de català.

25.3. Tots els organismes del/de la/de l'.....¹ han d'impulsar la normalització lingüística en el seu àmbit d'actuació, amb el suport tècnic del centre de normalització lingüística/servei de català i d'acord amb els criteris que estableixi la Comissió interdepartamental de seguiment d'aquest Reglament.

Article 26

26.1. El/La/L'.....¹ vetllarà per la normalització de tota la senyalització i retolació situada dintre del terme.....²

26.2. El/La/L'.....¹ prendrà les mesures necessàries per garantir que s'usi la toponímia oficial catalana.

26.3. El/La/L'.....¹ condicionarà la concessió de qualsevol permís a l'ús correcte dels noms de lloc.

Article 27

La retolació i la senyalització viària que depengui del/de la/l'.....¹ o que instal·lin les seves empreses adjudicatàries o concessionàries o qualsevol altra entitat, en col·laboració amb el/la/l'.....¹ han de figurar en català, sense perjudici del que disposen les normes que regulen el trànsit i la seguretat viària.

Article 28

El/La/L'.....¹ pot atorgar reduccions o exempcions d'obligacions fiscals per a les actuacions relacionades amb la normalització lingüística al municipi/la comarca/el territori que correspongui.

Activitats àudio-visuals

Pel que fa en aquest àmbit cal esmentar les disposicions següents:

Resolució de 21 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1692, d'11 de gener de 1993). Convocatòria de concurs públic per a la concessió de subvencions per a iniciatives destinades a augmentar la presència als video-clubs i altres circuits comercials de produccions en suport videogràfic doblades en llengua catalana. Base 2a.: «[...] Les empreses adjudicatàries s'obliguen a fer el llançament comercial durant l'any 1993 dels productes que siguin novetat al mercat, només en català, o simultàniament amb la versió castellana./ Els materials gràfics i publicitaris previstos per a la promoció de la versió catalana hauran de ser en català [...]».

Resolució de 4 de gener de 1993 (DOGC núm. 1698, del 22). Publica les bases per a la concessió d'ajuts a la creació de guions de llargmetratges

cinematogràfics per a 1993. Base 2: «Determinació dels ajuts. Poden optar als ajuts tots els escriptors que presentin una proposta de guió bàsic en llengua catalana d'una pel·lícula de llarga durada».

Resolució de 16 de març de 1993 (DOGC núm. 1728, del 31). Convoca concurs públic per a la concessió de subvencions per a iniciatives destinades a augmentar les estrenes comercials i l'exhibició de llargmetratges doblats i/o subtitulats en llengua catalana, durant l'any 1993. S'hi preveuen subvencions tant per a empreses distribuïdores cinematogràfiques com per a empreses d'exhibició cinematogràfica.

Ordre de 26 de maig de 1993 (DOGC núm. 1757, de 14 de juny). Aprova les bases per a la concessió d'ajuts per dur a terme produccions videoogràfiques en llengua catalana.

Resolució de 16 de juny de 1993 (DOGC núm. 1767, de 7 de juliol), del comissionat per a Universitats i Recerca. Convoca, en el marc del Pla de recerca de Catalunya, concurs per a la concessió d'ajuts per a treballs d'investigació sobre els mitjans de comunicació i el fenomen de la comunicació de masses. Annex 3. «Treballs [...] que tractin algun aspecte de les àrees prioritàries següents [...]: [...] Tendències econòmiques actuals del sector de l'àudio-visual català en el marc europeu. La llengua als mitjans de comunicació de Catalunya: la premsa, la ràdio, la televisió, la publicitat, etc.».

Departament de Cultura

Pel que fa a aquest àmbit, cal esmentar les convocatòries de concurs públic per als ajuts, les subvencions i els premis següents:

Resolució de 21 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1692, d'11 de gener de 1993). Convoca concurs públic per a la concessió de subvencions per a iniciatives destinades a elaborar guies de conversa i guies de viatge en llengua catalana.

Dues resolucions de 21 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1692, d'11 de gener de 1993; correcció d'errades DOGC núm. 1717, de 8 de març). La primera convoca concurs públic per a la concessió de subvencions a iniciatives adreçades a augmentar el coneixement i la presència pública de la llengua catalana. La segona també, però amb l'explicació que va adreçada a les entitats sense finalitat de lucre i les entitats públiques de caràcter insitucional.

Resolució de 23 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1695, de 15 de gener de 1993). Activitats de dansa de caràcter professional per a l'any 1993. Annex «1.8. En la concessió de les subvencions es tindran en compte els criteris següents: [...] b) La utilització de la llengua catalana, en el cas que hi hagi text, i el fet d'incorporar composicions o temes catalans en l'activitat per a la qual es demana l'ajut».

Resolució de 23 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1698, de 22 de gener de 1993). Activitats teatrals de caràcter professional per a l'any 1993. Annex 1.8. «En la concessió de les subvencions es tindran en compte els criteris següents: [...] b) La utilització de la llengua catalana en l'activitat proposada i el fet que es tracti d'un text d'autor català o d'adaptador català».

Resolució de 30 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1695, de 15 de gener de 1993). Aprova les bases per a la concessió dels Premis Nacionals d'Arts Plàstiques corresponents a l'any 1993. Annex 1.6. «Premi a l'autor o als autors del llibre d'art publicat en llengua catalana durant l'any 1992 que es destaquí més pel seu contingut».

Resolució de 30 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1698, de 22 de gener de 1993). Aprova les bases per a la concessió dels Premis Nacionals de Periodisme corresponents a l'any 1993. Base 1. «Poden optar a aquests Premis els autors de treballs periodístics publicats en llengua catalana en alguna publicació periòdica entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 1992 i les empreses o les entitats que editin publicacions periòdiques en llengua catalana».

Resolució de 4 de gener de 1993 (DOGC núm. 1698, del 22). Ajuts a la investigació sobre moviments, obres i autors de literatura catalana, prioritàriament contemporània, per a l'any 1993. Preàmbul. «[...] És convenient que la literatura catalana actual pugui consolidar les seves referències històriques i lingüístiques [...]. Base 2. Determinació dels ajuts. La convocatòria es fa per a propostes d'investigació sobre moviments, obres i autors de literatura catalana, prioritàriament contemporània, en llengua catalana».

Resolució de 4 de gener de 1993 (DOGC núm. 1698, del 22). Per a propostes de creació literària en llengua catalana en tots els gèneres, modalitats i suports per a 1993.

Resolució de 4 de gener de 1993 (DOGC núm. 1701, del 29). Per a la realització d'activitats de promoció i difusió de la literatura catalana durant 1993.

Resolució de 4 de gener de 1993 (DOGC núm. 1701, del 29). Per a la realització d'activitats de promoció i difusió de la literatura catalana durant 1993.

Resolució de 7 de gener de 1993 (DOGC núm. 1701, del 29). Aprova les bases per a la concessió dels Premis Nacionals del Llibre corresponent a l'any 1993. Base 3.1. «Totes les obres hauran d'haver estat editades en llengua catalana i produïdes a Catalunya».

Resolució de 8 de gener de 1993 (DOGC núm. 1701, del 29). Convocatòria per a la concessió dels XII Premis Nacionals de Literatura Catalana. Bases. «1 [...] modalitats: a) Narrativa. b) Estudis sobre llengua i literatura. c) Traducció d'obres literàries catalanes a altres llengües. 2. Només podran optar als premis les obres originals en llengua catalana, excepte en la modalitat c) de la base 1».

Ordres de 12 de gener de 1993 (DOGC núm. 1703, de 3 de febrer) i de 5 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1712, del 24). Modifiquen l'Ordre d'11 de juny de 1992 (RLD núm. 18, pàg. 250), d'aprovació de les bases per a la concessió d'ajuts a les publicacions periòdiques escrites en català, i Resolució d'11 de juny de 1993 (DOGC núm. 1762, del 25), per la qual s'obre un termini extraordinari per a la presentació de sol·licituds de subvencions a l'edició de publicacions periòdiques en català.

Ordre de 16 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1717, de 8 de març). Aprova les bases per a la concessió d'ajuts a la producció editorial en català i en aranès.

Llei 4/1993, de 18 de març (DOGC núm. 1727, del 29) del sistema bibliotecari de Catalunya. Preàmbul: «[...] La biblioteca nacional té per missió de recollir, conservar i difondre la producció bibliogràfica catalana i la relacionada amb l'àmbit lingüístic català, i ha de tenir cura de tot el patrimoni bibliogràfic de Catalunya arreu del territori.» Article 7. «La biblioteca de Catalunya és la biblioteca nacional. Té per missió recollir, conservar i difondre la producció bibliogràfica catalana i la relacionada amb l'àmbit lingüístic català, inclosa la producció impresa, periòdica o no, visual i sonora, de cada obra [...]».

Resolució de 22 de març de 1993 (DOGC núm. 1728, del 31). Convocatòria dels Premis Nacionals de Teatre i Dansa 1993. Les bases específiques preveuen que les obres han de ser en català.

En aquests àmbits cal esmentar les disposicions següents:

Ordre d'11 de gener de 1993 (DOGC núm. 1727, de 29 de març). Modifica la composició i funcions de la Comissió de Promoció de l'Ensenyament del Català a les Universitats de Fora de l'Àmbit Territorial de Catalunya, creada per l'Ordre de 20 de gener de 1988 (RLD núm. 12, pàg. 237).

Resolució de 23 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1717, de 8 de març), per la qual es convoca concurs públic per a l'atorgament de borses d'estudi a grups d'alumnes de centres docents de Catalunya per a l'aprenentatge actiu d'idiomes. No parla especialment de la llengua catalana.

Decret 56/1993, de 23 de febrer (DOGC núm. 1722, de 17 de març), sobre concerts educatius. L'art. 9.2 diu que la memòria explicativa haurà de completar-se, entre altres documents, amb «el projecte educatiu del centre i les activitats desenvolupades a favor de la [...] normalització lingüística». En el document pel qual es formalitza el concert educatiu, al qual es fa referència en l'art. 11 del Decret, s'hi ha de fer expressa referència, entre altres aspectes, a «l'obligació del titular del centre de donar compliment a les disposicions vigents en matèria de normalització lingüística i, en concret, dels drets lingüístics dels alumnes (art. 18.10)». En l'art. 27.1 es diu que «El personal docent i complementari dels centres concertats haurà de reunir les condicions acadèmiques establertes per la normativa vigent i poder exercir la docència en les llengües oficials de Catalunya, inclosa la parla aranesa quan es tracti d'un centre ubicat a la Vall d'Aran, en condicions anàlogues a les establertes per al professorat dels centres docents del Departament d'Ensenyament».

Resolució de 24 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1718, de 10 de març). Implanta l'ensenyament de la llengua basca a l'Escola Oficial d'Idiomes de Barcelona.

Decret 57/1993, de 9 de març (DOGC núm. 1720, del 15), de reestructuració del Departament d'Ensenyament. L'art. 37 manté l'existència del Servei d'Ensenyament del Català dins la Direcció General d'Ordenació Educativa. L'art. 53 diu que «Corresponen al Servei d'Ensenyament del Català la coordinació de l'assessorament en matèria d'ensenyament del català; la recerca i proposta de solucions organitzatives i didàctiques per a la confecció de projectes de normalització; la valoració dels resultats assolits en els processos de normalització lingüística en l'àmbit escolar;

la realització d'estudis i investigacions sobre l'aprenentatge de la llengua i la cultura catalanes, d'acord amb criteris sociolingüístics; la preparació d'estudis, i l'estímul a l'elaboració de recursos didàctics i metodològics per a l'ensenyament en català. Li corresponen també totes aquestes funcions en matèria d'aprenentatge de la parla aranesa. Depèn del Servei d'Ensenyament del Català la Secció Tècnico-pedagògica». L'art. 54 afegeix que «Correspon a la Secció Tècnico-pedagògica l'assessorament en matèria d'ensenyament del català, i també l'elaboració d'estudis de sociolingüística escolar, anàlisi de processos de normalització i la preparació d'informes i instruments de suport didàctic i d'avaluació». La disposició addicional segona, número dos, adscriu a la Subdirecció General de Programes i Serveis Educatius el Programa de centres de recursos de llengües estrangeres.

Resolució de 19 de març de 1993 (DOGC núm. 1734, de 19 d'abril). En el marc del Pla de recerca de Catalunya, convoca concurs per a la concessió dels Premis CIRIT per fomentar l'esperit científic del jovent. La base 3, que especifica la forma de presentació dels treballs, diu, entre altres coses, que han de ser «escrits en català».

Resolució de 17 de maig de 1993 (DOGC núm. 1755, de 9 de juny). Convocatòria per a concessió de subvencions per a l'elaboració de projectes escolars sobre educació viària, en el marc de nou disseny curricular de la reforma educativa. L'annex 11, que parla de l'idioma, diu que «Els projectes hauran de ser presentats en llengua catalana».

Resolució de 25 de maig de 1993 (DOGC núm. 1752, de 2 de juny). Creació de la Comissió de Normalització Lingüística del Departament d'Ensenyament.

Etiquetatge

En aquest àmbit cal esmentar l'Ordre de 14 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1690, de 4 de gener de 1993), per la qual s'aprova el Reglament de la denominació de qualitat Formatges de l'Alt Urgell-Cerdanya i el seu Consell. En l'article 1.2 es diu que «La protecció atorgada s'estén al nom en castellà "Quesos de l'Alt Urgell-Cerdanya"». Semblantment s'esdevé en les ordres següents:

Ordre de 23 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1698, de 22 de gener de 1993), per la qual s'aprova el Reglament de la denominació de qualitat Vedella de Girona i del seu Consell, el mateix article de la qual diu que

«La protecció atorgada s'estén al nom en castellà Ternera de Girona i al nom en català Vedella de Girona».

Ordre de 4 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1717, de 8 de març), per la qual s'aprova el Reglament de la denominació de qualitat Mandarines i Clementines de les Terres Catalanes i del seu Consell, el mateix article de la qual diu que «La protecció atorgada s'estén al nom en castellà Mandarinas y Clementinas de las Tierras Catalanas».

Funció pública

Pel que fa a l'Administració de la Generalitat, hem detectat deficiències en l'exigència del coneixement de la llengua catalana en el procés selectiu d'una plaça del Consell Consultiu. Concretament, la convocada per la Resolució de 26 de gener de 1993 (DOGC núm. 1709, de 17 de febrer), per la qual es fan públiques les bases de la convocatòria d'un concurs de mèrits per proveir la plaça de bibliotecari/ària administrador/a del sistema informàtic de la Biblioteca del Consell Consultiu (base 2.e), per tal com la previsió lingüística no s'adiu amb l'Acord de la Comissió per a la Normalització Lingüística de 19 de juny de 1991, publicat en el núm. 17, pàg. 295 a 297, d'aquesta REVISTA. Pel que fa a la resta de convocatòries, no cal esmentar-les atès que totes s'ajusten al que preveu aquest acord, tal com vam dir en la *Crònica* anterior.

El Parlament, per Anunci de 12 de gener de 1993 (DOGC núm. 1707, de 12 de febrer), convoca per a la provisió d'una plaça de xofer/a del Parlament de Catalunya. Base 6.4. «Els opositors, al llarg de les proves, han demostrat que estan degudament capacitats en el coneixement de les dues llengües oficials a Catalunya, d'acord amb el que estableix l'article 19.1 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost». És una clàusula semblant a la que figura en la convocatòria del Consell Consultiu esmentada, i en les que se citen més avall per al personal d'administració i serveis de les universitats. Ja hem dit en anteriors cròniques que aquesta previsió s'ha demostrat normalment insuficient per garantir el coneixement de la llengua catalana, i planteja, a més, certa inseguretat jurídica. Caldria, doncs, precisar millor el nivell d'exigència lingüística i enunciar com caldria acreditar-lo.

Àmbit jurídic i judicial

Com en anys anteriors el Departament de Justícia ha convocat concursos per atorgar beques a opositors a notaries i registres de la propietat

i mercantils, i a jutge, fiscal i secretari de jutjat, respectivament, mitjançant dues resolucions de 3 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1709, del 17). En la base 6a. es preveu una prova puntuable, entre altres, de coneixement de la llengua catalana escrita i parlada. Aquesta prova es valora a part de la puntuació automàtica que es dona per la possessió del certificat acreditatiu del nivell C de la Junta Permanent de Català, un d'equivalent, «i per l'assistència a cursets i l'elaboració de treballs o estudis relacionats amb la llengua catalana».

Ensenyament i universitats

En aquest àmbit de personal al servei de l'Administració, cal esmentar les disposicions següents:

Resolució de 28 de gener de 1993 (DOGC núm. 1705, de 8 de febrer). Aprova la relació de llocs de treball docents dels centres públics d'educació infantil, educació primària, EGB i educació especial a Catalunya per al curs 1992-93. Art. 3: «D'acord amb l'art. 6 del Reial decret 895/1989 [RLD núm. 15, pàg. 203], tots els llocs de treball que figuren a l'annex d'aquesta Resolució es classifiquen com a bilingües quant als coneixements de llengua catalana, aranesa i castellana. En conseqüència, els professors que sol·licitin ocupar aquests llocs mitjançant la participació en els concursos de trasllats que es convoquin hauran d'acreditar que posseeixen algun dels requisits específics següents pel que fa a la llengua catalana i aranesa, si escau». A continuació s'enumeren les titulacions i diplomes que acrediten aquests coneixements.

Resolució de 8 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1707, del 12). Publica la relació de centres docents públics d'ensenyament secundari per a la provisió de places dels quals s'exigeix el coneixement adequat, oral i escrit, de la llengua catalana en els concursos de provisió del curs 1993-94. Aquesta disposició obeeix a la disposició transitòria 1.1 del Decret 244/1991 (RLD núm. 18, pàg. 261 a 263).

Resolució de 9 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1708, del 15). Convoca concurs de trasllats a Catalunya per proveir places vacants corresponents a cossos docents d'ensenyaments secundaris. Com en les convocatòries anteriors, l'art. 2 preveu que «els funcionaris docents dels cossos a què es refereix aquesta convocatòria titulars de les especialitats de valencià i llengua catalana i literatura (Illes Balears) podran participar, si reuneixen els requisits exigits, per l'especialitat de llengua catalana i literatura». Pel que fa a l'exigència de coneixement de la llengua catalana, vegeu l'art. 4.

Resolució de 10 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1708, del 15; BOE núm. 40, del 16). Anuncia diferents convocatòries adreçades al cos de mestres per tal de proveir llocs de treball en centres públics d'educació infantil, educació primària, EGB i educació especial a Catalunya, en l'àmbit del mateix centre de destinació o d'altres centres. Remet a la Resolució de 28 de gener de 1993, esmentada més amunt, i en conseqüència repeteix l'art. 6 d'aquella Resolució, i declara bilingües tots els llocs de treball, de manera que els aspirants han d'acreditar que posseeixen algun dels requisits específics de coneixement de la llengua catalana que assenyalava l'art. 3 de la Resolució esmentada.

Resolució de 17 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1714, d'1 de març). Convoca concurs per a la concessió de llicències retribuïdes per dur a terme treballs de recerca directament relacionats amb el lloc de treball docent per l'any 1993, destinades a mestres de formació d'adults. Segons l'art. 2.1.2, el projecte del treball que es vol fer s'ha de presentar redactat en català.

Resolució de 5 d'abril de 1993 (DOGC núm. 1733, del 16). Convocatòria per a la realització de proves per a la provisió de 925 places de funcionaris docents del cos de mestres a Catalunya. Les referències al coneixement oral i escrit de la llengua catalana les trobem en les bases 1.3.1, 1.9.1.b, 1.9.2, 1.10 i 1.12, i en l'annex 1.3.2.c. El règim d'aquesta valoració és idèntic al de la convocatòria anterior, amb una prova eliminatòria de coneixement oral i escrit de les dues llengües oficials. De la prova de llengua catalana, en queden exemptes les persones que acreditin posseir les titulacions que s'especifiquen, algunes de les quals, a més, són avaluades com a mèrit.

Resolució de 5 d'abril de 1993 (DOGC núm. 1733, del 16). Convocatòria per a la realització de proves per a provisió de 1503 places de funcionaris docents dels cossos d'ensenyaments secundaris a Catalunya. Les referències lingüístiques les trobem en les bases 1.3.1, 1.9.1.1, 1.9.3.b, 1.10 i 1.13, i en l'annex 1.3.2.c, l'annex 2.3.2.4, l'annex 3.3.4 i l'annex 4, en l'apartat «Especialitat: Llengua catalana i literatura. Especialitat: Llengua castellana i literatura». El règim d'aquesta valoració és idèntic al de la convocatòria de l'any anterior, i té característiques semblants a les descrites en la convocatòria esmentada anteriorment.

Pel que fa a les universitats, cal lamentar la inexplicable manca d'exigència de coneixements de català al personal docent. Pel que fa al personal d'administració i serveis, també són normalment insatisfactòries les

previsions de les bases. En aquest període hem trobat les convocatòries següents, relatives a aquest darrer personal:

Resolució de 14 d'abril de 1993 (DOGC núm. 1739, del 30) de la Universitat Politècnica de Catalunya. Convoca proves selectives per a ingrés a l'escala de facultatiu d'arxius, biblioteques i museus, en torn lliure. És l'única convocatòria d'aquest personal que hem trobat que preveu un exercici eliminatori de llengua catalana (base 1.4.2.2, primera prova), i que per tant pot garantir realment el coneixement de les dues llengües oficials.

Dues resolucions de 30 d'abril de 1993 (DOGC núm. 1742, de 7 de maig) de la Universitat de Barcelona. Convoquen proves selectives per a l'ingrés a l'escala de gestió, la primera, i tècnica d'administració, la segona. La base 1.9 de totes dues convocatòries diu que «D'acord amb el que estableix l'art. 19 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, els aspirants, en el desenvolupament de les proves i/o l'entrevista, han de demostrar que estan degudament capacitats en el coneixement de les dues llengües oficials a Catalunya». Ja hem criticat més amunt una clàusula semblant.

Normativa laboral

Resolució de 13 de maig de 1993 (DOGC núm. 1751, del 28). Disposa el registre i la publicació del Conveni col·lectiu de treball de càmpings i ciutats de vacances de la província de Barcelona. Art. 31: «Normalització lingüística. S'acorda fomentar l'ús del català en les comunicacions entre empreses i treballadors, sense perjudici que es puguin fer en castellà, per tal d'avançar en la normalització del català en les relacions al si de les empreses».

Resolució de 10 de juny de 1993 (DOGC núm. 1760, del 21). Disposa el registre i la publicació del Conveni col·lectiu de treball de confiteria, pastisseria i brioixeria de la província de Barcelona, any 1993. Art. 40: «Text de Conveni. Se n'acorda la redacció en idioma català, oficial de Catalunya, i en llengua castellana, idioma oficial a tot l'Estat espanyol».

Sector privat

En aquests àmbits cal destacar molt especialment la Llei 3/1993, de 5 de març (DOGC núm. 1719, del 12; BOE núm. 81, de 5 d'abril) de l'estatut del consumidor. Efectivament, aquesta Llei inclou un capítol regula-

dor dels drets lingüístics dels consumidors, i no exclou les possibles sancions en cas d'infracció. Per la seva importància, passem a reproduir aquells preceptes que afecten aspectes lingüístics:

LLEI 3/1993, DE 5 DE MARÇ (DOGC NÚM. 1719, DEL 12), DE L'ESTATUT DEL CONSUMIDOR. ART. 26 AL 29 I DISPOSICIONS DIVERSES

PREÀMBUL

[...]

És de remarcar la dedicació d'un capítol d'aquesta Llei, el IV, als drets lingüístics dels consumidors. L'article 3.3 de l'Estatut d'autonomia compromet la Generalitat a garantir l'ús normal i oficial de les dues llengües oficials i a crear les condicions que permetien arribar a llur igualtat plena quant als drets i els deures dels ciutadans. Des del punt dels drets dels consumidors, la Llei s'inscriu en aquest procés de normalització de l'ús de la llengua pròpia oficial de Catalunya, tot reconeixent els drets establerts per al castellà, que ja són exercits normalment pels ciutadans. En aquest sentit, i en el marc de la Constitució, s'hi estableix el dret dels consumidors de Catalunya a rebre en català les informacions relatives al consum i l'ús de béns, productes i serveis, sense altra limitació que la derivada de la imprescindible adaptació gradual, que ha d'ésser reglamentada amb flexibilitat i fonamentada amb eficàcia per les administracions públiques de Catalunya, de conformitat amb allò que, a aquest efecte, esta-

bleix la normativa aplicable de la Comunitat Europea.

[...]

CAPÍTOL IV

Drets lingüístics dels consumidors

Article 26

Ús del català en la informació i en la contractació

D'acord amb el que estableix l'article 3.3 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya:

a) Els consumidors tenen dret a rebre en català les informacions pertinents per al consum i l'ús dels béns, els productes i els serveis, i especialment les dades obligatòries relacionades directament amb la salvaguarda de llur salut i seguretat.

b) Qualsevol part interessada té dret a rebre en català els contractes d'adhesió, els contractes amb clàusules-típus, els contractes normats, les condicions generals i la documentació que hi faci referència o que es desprengui de la realització d'algun dels contractes esmentats.

Article 27

Dret a ésser atès de qui s'expressa en qualsevol de les llengües oficials

Les empreses i els establiments dedicats a la venda de productes o a la prestació de serveis que desenvolupen llur activitat a Catalunya han de trobar-se en condicions de poder atendre els consumidors quan s'expressin en qualsevol de les llengües oficials de Catalunya.

Article 28

Protecció i foment de l'ús de l'aranès

La Generalitat ha de prendre mesures per protegir i fomentar l'ús de l'aranès, dins l'àmbit territorial corresponent, en relació amb els drets d'informació al consumidor reconeguts per aquesta Llei.

CAPÍTOL V

Infraccions i sancions

Article 29

Infraccions

Es consideren infraccions en matèria de defensa dels consumidors: [...]

f) Vulnerar els drets lingüístics que són reconeguts per aquesta Llei als consumidors o impedir-ne l'exercici.
[...]

DISPOSICIONS ADDICIONALS

[...]

Tercera

Suport de l'Administració als consumidors

Quant a llurs drets lingüístics, els

consumidors i llurs organitzacions disposen del suport de la Direcció General de Política Lingüística.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

[...]

Segona

Col·laboració amb l'Administració de l'Estat per a l'aplicació de l'article 26

L'Administració de la Generalitat, en el termini d'un any de l'entrada en vigor de la Llei, ha d'establir els sistemes de col·laboració i assessorament necessaris per a promoure que l'Administració de l'Estat a Catalunya i les entitats autònomes, les empreses i les altres entitats i institucions que en depenen, com també les empreses que per gestió indirecta presten serveis públics de competència estatal, segueixin en les seves actuacions a Catalunya els criteris lingüístics definits per l'article 26.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Protecció i reglamentació dels drets definits pel capítol IV

Les administracions públiques de Catalunya, en l'àmbit de llurs competències, han d'adoptar les mesures necessàries per a fomentar i garantir, d'una manera progressiva, l'exercici dels drets lingüístics a què fa referència el capítol IV. A aquest fi, el Govern ha d'establir per re-

glament, després d'haver-ho consultat amb els sectors econòmics afectats, els teminis adequats, l'abast i el contingut de la informació i les excepcions possibles, justificades en funció del tipus de productes, de serveis o d'establiments, de conformitat amb allò que a aquest efecte estableixen les directives de la Comunitat Europea.

Segona

Legislació supletòria per al règim sancionador

Als efectes del que estableix el capítol v, regulador del règim sancionador, s'aplica la Llei 1/1990, de 8 de gener, sobre la disciplina del mercat i la defensa dels consumidors i dels usuaris, sens perjudici de les disposicions sectorials específiques aplicables.

Altres disposicions que cal esmentar són les següents:

Resolució de 4 de gener de 1993 (DOGC núm. 1692, de l'11). Convocatòria per atorgar subvencions per a la normalització lingüística als diferents sectors industrials.

Resolució de 14 de maig de 1993 (DOGC núm. 1755, de 9 de juny). Convoca concurs públic per a concessió de subvencions per a la normalització lingüística en matèries relacionades amb les competències del Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Els destinataris són les persones o entitats encarregades d'executar els projectes objecte de la subvenció, que poden afectar les activitats següents: *a)* Documents, llibres, vídeos, etc., d'interès tècnic; *b)* Catàlegs comercials de presentació de materials, instal·lacions, maquinària, etc.; *c)* Programes informàtics; *d)* Organització de cursos i jornades; *e)* Retolació de vehicles de transport de mercaderies.

Registres públics

Decret 33/1993, de 9 de febrer (DOGC núm. 1712, del 24). Sobre l'estructura i funcionament del Registre general de cooperatives de Catalunya. Art. 69: «Forma de la denominació. 69.1. Les denominacions de les societats cooperatives hauran d'estar formades amb lletres de l'alfabet de qualsevol de les llengües oficials espanyoles. També s'hi podran incloure expressions numèriques i utilitzar-se parèntesis i cometes en la seva denominació; no obstant això, la inclusió d'aquests signes no implicarà diferenciació».

Sociolingüística

Pel que fa a aquest àmbit cal esmentar el Decret 320/1992, de 14 de desembre (DOGC núm. 1694, de 14 de gener de 1993), que estableix el Programa anual d'actuació estadística per a 1993, en desplegament de la Llei 30/1991, 13 de desembre (DOGC núm. 1539, de 10 de gener de 1992), del Pla estadístic de Catalunya 1992-1995. Inclou una fitxa que preveu l'activitat consistent en un cens del coneixement del català, la base legal de la qual és l'objectiu 3.8 de l'annex II de la Llei esmentada. L'annex II recull la «Relació d'objectius operatius per a les activitats estadístiques en curs que s'inclouen en la Llei del Pla estadístic de Catalunya 1992-1995», i dintre de l'apartat «3. Departament d'Economia i Finances», l'objectiu 3.8, intitulat «Cens lingüístic», preveu «avaluar el grau de coneixement del català de la població resident a Catalunya fent una explotació del cens de població. Operació senzilla, de cost baix i disponibilitat a curt termini». Segons la fitxa, aquesta activitat és en curs, i també estava prevista en el Decret 123/1992, d'11 de maig, ressenyat en la *Crònica* del núm. 18, pàg. 268.

A més, cal esmentar també les dues resolucions de 21 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1692, d'11 de gener de 1993), per les quals es convoquen concursos públics per a l'atorgament de subvencions a entitats dedicades a organitzar activitats relacionades amb la sociolingüística, la sociologia del llenguatge i els aspectes socials del llenguatge, l'una, i per a l'atorgament de beques destinades a estudis sobre temes de sociolingüística, sociologia del llenguatge i aspectes socials del llenguatge, l'altra.

Terminologia

Cal esmentar-hi també dues resolucions de 21 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1691, de 8 de gener de 1993), per les quals s'anuncia un concurs públic per a l'adjudicació de beques de formació i perfeccionament al Centre de Terminologia TERM-CAT, en la primera, i per atorgar ajuts per a treballs sobre terminologia catalana per a l'any 1993, l'altra.

Toponímia

Pel que fa a aquest tema destaquem l'Edicte de 13 de gener de 1993 (DOGC núm. 1704, de 5 de febrer), pel qual es dóna publicitat al nom

oficial dels municipis de Catalunya, de les seves respectives capitals i de les entitats municipals descentralitzades, i l'Ordre de 25 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1734, de 19 d'abril), per la qual s'estableix un nou sistema de codificació de les entitats locals, ens de gestió i consorcis amb participació pública local, amb finalitats estadístiques, ja que tots dos inclouen les llistes oficials de determinats topònims de Catalunya.

Traducció

Cal citar les convocatòries següents:

Resolució de 24 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1695, de 15 de gener de 1993). Bases per a la concessió d'ajuts a propostes de traducció al català d'obres literàries en altres llengües per a l'any 1993.

Resolució de 7 de gener de 1993 (DOGC núm. 1698, del 22). Bases per a la concessió de subvencions a empreses editorials estrangeres per a l'edició o la promoció de traduccions a altres llengües d'obres literàries originals en llengua catalana durant l'any 1993. Base 2. «Poden optar a aquestes subvencions les empreses editorials estrangeres que tinguin programada la publicació de traduccions d'obres literàries en llengua catalana a la llengua del seu àmbit.»

Resolució de 9 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1713, del 26). Bases per a la concessió d'ajuts a traductors per a propostes de traducció al català d'obres literàries en altres llengües per a l'any 1993, «en tots els gèneres que hagin passat a domini públic» (base 2).

Altres disposicions dels departaments de la Generalitat

Com a disposició de caràcter general, dintre d'aquest període cal destacar el Decret 322/1992, de 28 de desembre (DOGC núm. 1695, de 15 de gener de 1993), sobre normalització lingüística dels programaris i maquinari informàtics, que passem a reproduir:

DECRET 322/1992, DE 28 DE DESEMBRE, SOBRE NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA DELS PROGRAMARIS I MAQUINARIS INFORMÀTICS

L'ús de la informàtica i de les eines ofimàtiques s'ha estès els darrers anys d'una manera ràpida i satisfactòria a Catalunya. La Generalitat ha promogut aquest procés en diferents àmbits: empresarial, educatiu, cultural i administratiu, i s'ha dotat d'organismes i serveis que afavoreixen l'actualització d'aquestes aplicacions. En general, l'ús de la informàtica esdevé un mitjà per tal de desenvolupar un millor servei.

Atès, doncs, aquest procés de desenvolupament i de generalització dels programaris i maquinaris informàtics a tot el país, convé ara prendre mesures per afavorir-ne la progressiva normalització lingüística, tant dels que ja es poden considerar estàndards, com dels que puguin aparèixer en el futur.

En aquest sentit, el present Decret pretén, d'una banda, fixar un procediment per establir els requeriments i les condicions mínimes que en matèria d'ús de la llengua catalana han de complir els programaris i maquinaris informàtics adquirits o contractats pels diferents departaments de la Generalitat, i els organismes autònoms i empreses que en depenen. Amb aquest objectiu, es faculta la Direcció General de Serveis d'Informàtica per fomentar-ne la normalització lingüística, mitjançant l'establiment i actualització d'una relació dels programaris i maquinaris

informàtics que compleixin les especificacions tècniques i lingüístiques que els facin aptes per a la seva adquisició per part de la Generalitat. D'altra banda, també s'atribueix a la Direcció General de Serveis d'Informàtica la responsabilitat d'establir un pla global de promoció i suport a la normalització lingüística dels programaris i maquinaris informàtics que marqui les grans línies a seguir per diferents organismes competents per tal d'afavorir, promoure, difondre i incentivar, en general, l'ús i la presència efectiva de la llengua catalana en aquests productes i serveis.

Per això, d'acord amb el Govern de la Generalitat,

DECRETO:

Article 1

A més de les atribucions que li confereix el Decret 30/1982, de 18 de febrer, corresponen a la Direcció General de Serveis d'Informàtica del Departament de la Presidència:

a) Vetllar perquè els programaris i maquinaris informàtics que usi o adquireixi la Generalitat de Catalunya siguin normalitzats lingüísticament.

b) La fixació i difusió dels criteris i especificacions tècniques i lingüístiques que ha de complir tots els

programaris i maquinaris informàtics que hagi d'adquirir la Generalitat.

c) L'establiment i actualització d'una relació de programaris i maquinaris informàtics que compleixin els criteris i especificacions tècniques i lingüístiques que, a judici de la Direcció General, els facin per a la seva adquisició per part de la Generalitat.

d) L'adopció de les mesures per adequar els maquinaris i programaris de què actualment disposa la Generalitat als nous criteris i especificacions tècniques i lingüístiques.

e) L'elaboració, la posada en pràctica i el seguiment, amb la col·laboració dels departaments i organismes competents, d'un pla global de promoció i suport a la normalització lingüística dels programaris i maquinaris informàtics que prevegi l'adquisició de llicències, ajuts, subvencions, convenis i premis, com també la incentivació de la demanda.

f) En general, impulsar i coordinar les actuacions de la Generalitat amb la finalitat d'afavorir, promoure, difondre i incentivar, en general, l'ús i la presència efectiva de la llengua catalana en aquests productes i serveis.

Article 2

Als efectes d'assessorament i d'emissió i valoració de dictàmens i propostes, la Direcció General de Serveis d'Informàtica comptarà amb el suport d'una comissió interdepartamental assessora sobre promoció de la normalització lingüística en el

sector de la informàtica. La composició d'aquesta comissió interdepartamental serà fixada per resolució del secretari general de la Presidència.

Article 3

Als efectes d'anàlisi, valoració i proposta d'inclusió en la relació, la Direcció General de Serveis d'Informàtica podrà dotar-se d'un òrgan tècnic avaluador, la composició del qual serà fixada pel director general.

Article 4

Per a l'establiment i l'actualització de la relació s'adoptarà el procediment següent:

a) Abans del primer de juny de 1993, la Direcció General de Serveis d'Informàtica publicarà la primera relació. La relació es renovarà amb una periodicitat mínima de dos cops l'any i les empreses podran sotmetre lliurement els seus productes per incloure'ls a la relació, si s'escau, en qualsevol moment. Es comunicarà l'acceptació o denegació a l'empresa en el termini màxim d'un mes.

b) A partir del primer de juny de 1993, els departaments de la Generalitat i els organismes autònoms i les empreses que en depenen només adquiriran programaris i maquinaris informàtics que figurin a la relació.

c) Només en casos molt excepcionals o bé per causa de la inexistència d'un producte tècnicament

equivalent a la relació a judici de la Direcció General, s'autoritzarà l'adquisició de programaris i maquinaris informàtics no previstos a la relació.

Article 5

L'informe preceptiu de la Direcció General de Serveis d'Informàtica sobre adquisicions de material informàtic a què es refereix el Decret 73/1984 inclourà a partir del primer de juny de 1993 una indicació dels productes inclosos a la relació que compleixen els requeriments de la sol·licitud realitzada pel Departament de què es tracti.

Article 6

El secretari general del Departament de la Presidència queda facultat per establir reglamentàriament els procediments adequats per desenvolupar aquest Decret.

DISPOSICIÓ FINAL

Aquest Decret entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Barcelona, 28 de desembre de 1992

JORDI PUJOL
President de la Generalitat
de Catalunya

A més, cal esmentar les disposicions següents:

Ordre de 16 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1716, de 5 de març). Convocatòria dels VI Premis a la Investigació sobre Comunicació de Masses. Annex, punt 3. «Els estudis es poden redactar indistintament en català o en castellà [...]».

Tres resolucions de 19 de febrer de 1993 (DOGC núm. 1716, de 5 de març), per les quals es convoquen concursos públics per a la concessió de subvencions. La primera, a entitats privades sense finalitat de lucre que programin activitats per promoure la igualtat de drets i la no-discriminació entre homes i dones durant l'any 1993. La segona, a persones físiques per a la realització de treballs científics i de recerca sobre aspectes jurídics, socials, culturals, econòmics i polítics relacionats amb la dona a Catalunya. La tercera, per al desplegament de programes organitzats pels ens locals o comarcals destinats a promoure la igualtat de drets i la no-discriminació entre homes i dones. Segons un annex d'aquestes convocatòries, l'informe i/o la memòria del programa subvencionat, o els estudis fets amb al subvenció, s'han de lliurar redactats en català.

Ordre de 8 de març de 1993 (DOGC núm. 1728, del 31). Convocatòria de subvencions per al finançament d'actuacions de formació ambiental. Base 5 «Criteris de selecció: [...] El benefici que pot comportar en el procés de normalització lingüística a Catalunya».

Pel que fa a l'estructura organitzativa de la Generalitat que pugui afectar la llengua, cal esmentar les disposicions següents:

Decret 134/1993, de 7 de maig (DOGC núm. 1745, del 14). Estructuració de l'Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions i assignació de funcions a les seves unitats. Art. 6 «*Àrea de Tractament de Textos* [...] li corresponen les funcions següents: [...] c) Proposar i aplicar els criteris lingüístics i textuals que s'hagin d'adoptar en l'edició del DOGC i de les publicacions a què fa referència el punt e). d) Representar el DOGC en les reunions de la Comissió Assessora de Llenguatge Administratiu i en altres organismes de caràcter lingüístic, per indicació de la Direcció General. e) Planificar, coordinar i fer el seguiment del procés de traducció i correcció de les publicacions que siguin encomanades a l'Entitat [...]».

Decret 152/1993, d'1 de juny (DOGC núm. 1756, de l'11), de reestructuració del Departament de la Presidència. Art. 11: «*Direcció General de Coordinació i Seguiment Sectorial* [...] té per funcions la concreció d'objectius i el disseny, el seguiment i l'avaluació de programes i d'actuacions sectorials en aquells àmbits que siguin considerats prioritaris del titular del Departament, especialment els relatius al foment de la identitat catalana [...]».

I.2. ESTAT ESPANYOL (BOE D'1 DE GENER DE 1993 A 30 DE JUNY DE 1993)

Joan Ramon SOLÉ I DURANY

Cal destacar en primer lloc el Recurs d'inconstitucionalitat 547/1993 plantejat pel Govern de la Generalitat contra diversos articles de la Llei estatal 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, esmentada en el número anterior, la referència del qual apareix en el BOE núm. 59, de 10 de març de 1993. Un dels articles impugnats és el 36.2, segon paràgraf i punt 3, que ja vam tenir ocasió de reproduir —i de blasmar— per tal com parla de la llengua dels procediments de manera lesiva per a l'ús de les llengües diferents del castellà.